

UUSI TESTAMENTTI REFORMAATION JUHLAVUOTENA

Toinen katsaus 5.3.2017 Tuiran kirkossa

Hyvä sanoma kaikille

Vuorisaarna, lähettäminen ja vertauksia

Viikko			Luvut
2	9-13.1.	Matteus	5-7; 10; 13

Jeesuksen kaste, jäähyväiset opetuslapsille ja korottaminen

3	16-20.1.	Johannes	1:19-34; 13; 14; 19:17-37
---	----------	----------	---------------------------

Jeesuksen omaisten ja Pietarin kirjeitä

4	23-27.1.	Jaakob Juudas	1-5
5	30.1.-3.2.	1. Pietari 2. Pietari	1-5 1-3

Hyvä uutinen kaikille kansoille

6	6-10.2.	Markus	1-5
7	13-17.2.		6-10
8	20-24.2.		11-16

Paavali: "Herra on tulossa!"

9	27.2.-3.3.-	1. Tessalonikaan 2. Tessalonikaan	1-5 1-3
---	-------------	--------------------------------------	------------

Nimettömän kirjeen kehotuksen sana Lakiin viitaten

10	6.-10.3.	Heprealaisille	1-5
11	13-17.3.		6-9
12	20-24.3.		10-13

Paavalin opetuksia Lakiin viitaten

13	27-31.3	Galatiaan	1-6
----	---------	-----------	-----

Perheselvitys

Olemme aluksi lukeneet Jeesukselle läheisten ihmisten kirjoituksia, vaikka emme osaa tarkalleen sanoa, miten läheisistä tässä on kysymys. Jos Uudessa testamentissa annetut tiedot kirjeiden lähettäjien nimistä yhdistetään ihmisten henkilötietoihin, alkuseurakunnan ydinjoukko vaikuttaa tiiviiltä omaisten ryhmältä. Kirjeensä alussa Jaakob esittäytyy Herran eli Jeesuksen veljeksi ja Juudas puolestaan Jaakobin veljeksi. Jaakob toimi Jerusalemin alkuseurakunnan ensimmäisenä johtajana eli piispana, niin kuin on myöhemmin sanottu, ja häntä seurasi vastuunkantajana hänen serkkunsa Simon, Joosefin veljen Klopaksen poika.

Tiedot Jeesuksen ristin luo kokoontuneista henkilöistä vaihtelevat, ja otan lähtökohdaksi Johanneksen mainitsemat henkilöt. Hänen mukaansa paikalle oli uskaltanut Jeesuksen lähimmän opetuslapsen eli ilmeisesti evankelista Johanneksen itsensä lisäksi naispuolisia omaisia sekä Marian että Joosefin puolelta:

Jeesuksen äiti (Johanneksen mukaan) = Jaakobin ja Joosefin äiti (Mark., Matt.)?,
Jeesuksen äidin sisar (Joh.) = Sebedeuksen poikien Jaakobin ja Johanneksen äiti (Matt.)? ja
Klopaksen vaimo (Joh.)
sekä Maria Magdalena (Joh., Mark., Matt.) Epävarmaksi jää, keitä olivat ”toinen Maria” (Jeesuksen
äiti?) ja Salome (Jeesuksen äidin sisko?), sillä sama henkilö voitiin nimetä eri tavoin.
Luukas ei kerro naisten nimiä, ilmoittaa vain heidät galilealaisiksi.

Hyvän uutisen sanansaattajia

Suomen sana evankeliumi on saatu kreikasta. Se tarkoittaa sanatarkasti ”hyvää sanomaa”, mutta se merkitsee enemmän kuin vain sanoja. Sen vastine hepreassa sisältää ajatuksen hyvästä tapahtumasta, joka liittyy hyvän sanoman vastaanottamiseen. Esimerkiksi uusi hallitsija on noussut valtaan, ja kansan elämä kääntyy parempaan.

Edellisessä katsauksessa on esitelty lyhyesti lukujärjestyksemme alun kirjoittajat, siis omaiset Jaakob ja Juudas, opetuslapsi Pietari, ensimmäinen evankelista Markus, jonka avulla saamme käsityksen Jeesuksen toiminnan ääriviivoista, sekä pakanain apostoli Paavali. Palaamme vielä tietoihin näistä henkilöistä ja heidän nimissään säilyneistä Uuden testamentin kirjoituksista

Lukujärjestyksemme poikkeaa kirjoitusten aikajärjestyksestä. Kirjoitusten lähettämisen ajasta ei vallitse yksimielisyyttä, sen sijaan henkilöt pystytään ajoittamaan paremmin. Esimerkiksi Pietarin kirjeet on nyt luettu ennen Paavalin kirjeitä, vaikka Toisessa Pietarin kirjeessä viitataan Paavalin kirjeisiin, joista melkein kaikki me luemme vasta myöhemmin. Jaakobin, Juudaksen ja Pietarin kirjeisiin sisältyy mielestäni sellaista, joka ilmentää alkuseurakunnaan sanomaa ennen Paavalin toimintaa. Johanneksen kirjoitukset luetaan viimeksi, vaikka niiden tekijä on laskettu Jeesuksen lähimpiin opetuslapsiin, sillä vanha Johannes eli niin pitkään, että hän kuuluu Jerusalemin temppelin hävitystä (v. 70) seuranneeseen kauteen toisin kuin muut Uuden testamentin kirjoittajat.

Jaakobin hyvä sanoma

Vanhan ajan koulumestari pani tyhmän tai tuhman oppilaan nurkkaan seisomaan. ja pahimmassa tapauksessa poisti luokasta. Näin teki Luther Jaakobin kirjeelle, sillä tämä näyttää tekevän tyhjäksi Lutherille tärkeän Galatalaiskirjeen sanoman. Luther olisi mielellään jättänyt Jaakobin kirjeen pois Raamatusta, mutta tyytyi sijoittamaan sen aivan katolisten kirjeiden loppuun. Nykyisessä Uuden testamentin suomennoksessa Jaakobin kirje on palautettu takaisin vanhalle kunniapaikalleen katolisten kirjeiden ensimmäiseksi. Kirjeitä, jotka on nimetty lähettäjän eikä vastaanottajan mukaan, kutsutaan katolisiksi eli yleisiksi.

Jaakob korostaa Lain arvoa. Jumalan valtakunnan elämään kuuluu se, että sen kansalaiset noudattavat Jumalan antamaa Lakia. Sen määräykset soveltavat erilaisiin elämän tilanteisiin Lain kuningaskäskyä: ”Rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi!”

Jaakob eli juutalaisen yhteisön lainkuuliaisena jäsenenä, mutta hän tunnusti Jeesuksen Voidelluksi eli Messiaaksi. Hänet vieroitti kansan johtajista se, että alkuseurakunta lähetti Jerusalemissa sanansaattajia eli apostoleja hajaannuksessa elävien juutalaisten keskuuteen viemään hyvää sanomaa Voidellusta Jeesuksesta. Jos nämä sanansaattajat vielä paluumatkalla toivat rahalahjoja Jeesuksen seuraajien yhteisölle eli uuden liiton temppelille, ristiriita kärjistyi. Jos tällainen rahaliikenne onnistui, Jerusalemin seurakunnan jäsenet voivat irtautua ansiotyöstä ja keskittyä jumalanpalvelukseen.

Juudaksen hyvä sanoma

Jaakobin veljeksi esittäytyneestä Juudaksesta tiedämme vain sen verran kuin kirjeestä ilmenee. Hänen jälkeläisiään tunnettiin vielä ensimmäisen vuosisadan lopulla. Kertomuksen mukaan keisari halusi nähdä heidät ja totesi heidät köyhiksi miehiksi ja valtiollisesti vaarattomiksi.

Juudas kutsuu Jeesusta ainoaksi Valtiaaksi, Herraksi ja Voidelluksi ja korostaa tämän ylhäistä asemaa. Henokin kirja, johon Juudas ja Heprealaiskirje viittaavat Vanhan testamentin kirjoitusten ohessa, on luettu pyhiin kirjoituksiin muun muassa Etiopian kirkossa, vaikka se ei ole meillä mahtunut edes apokryfikirjojen kokoelmaan. Se kertoo Jumalan Voidellusta, jonka Jumala lähettää päivien lopulla toimittamaan viimeisen tuomion.

Pietarin hyvä sanoma

Jaakobin ja Juudaksen kirjeissä tulee voimakkaasti esiin Lain eli Mooseksen kirjojen arvovalta. Sama kertautuu Pietarin kirjeissä, mutta varsinkin Toisessa Pietarin kirjeessä korostetaan profeettojen sanomaa, ja näin Lain rinnalle nousee Vanhan testamentin toinen pääosa eli Profeetat. Tämän kanssa sopii hyvin yhteen se, että Toisessa Pietarin kirjeessä viitataan kohtaukseen Kirkastusvuorella, missä Jeesus tapaa Mooseksen ja Elian eli Lain ja Profeettojen tärkeitä henkilöt.

Jeesuksen asema Jumalan Voideltuna läpäisee Pietarin kirjeet vielä voimakkaammin kuin Jaakobin ja Juudaksen kirjeet. Pietarin kirjeet yhtyvät tällä tavalla ensimmäiseen uskontunnustukseen, lyhyeen lauseeseen: ”Jeesus on Voideltu”. Myös Apostolisen uskontunnustuksen kohdat Luojasta, Jumalan Pojasta ja Pyhästä Hengestä voidaan poimia Pietarin kirjeistä. Luomisesta puhutaan vain lyhyesti molemmissa Pietarin kirjeissä, mutta Toinen uskonkappale tulee monissa kohdissa esiin. Voideltu on saanut kutsumuksensa lunastajaksi jo ennen maailman perustamista, ja hänen kärsimyksensä, kuolemastaan, ylösnousemuksestaan ja taivaaseenastumisestaan sekä kaikkia ihmisiä kohtaavasta tuomiosta puhutaan. Apostolisen uskontunnustuksen Toisen uskonkappaleen pääkohdat tulevat näin esiin, vain Mariaa tai Pontius Pilatusta ei mainita. Kun Ensimmäisessä Pietarin kirjeessä puhutaan pyhästä kasteestakin, kirje opettaa katekismuksen tapaan.

Pietarin kirjeissä korostetaan uskovon kilvoitusta. Uudestisyntyminen liittyy kasteeseen ja erottaa kastetun aikaisemmasta syntisestä elämästä. Himot eivät saa enää johtaa kastettua ihmistä. Tämän tulee kohdata vaikeudet kärsivällisesti ja totella maallista esivaltaa.

Markuksen hyvä sanoma

Poikkeustapauksessa joku Uuden testamentin kirjoitus on laadittu yhdellä istumalla. Evankeliumi Markuksen mukaan koostuu lyhyistä katkelmista ja näyttää kasvaneen vähitellen suullisesta julistuksesta. Ensin suullisesti kerrottuja kuvauksia Jeesuksen teoista tai muistelmia hänen puheistaan on kirjoitettu muistiin ja liitetty peräkkäin. Tästä syystä se voitaisiin sijoittaa useampaan vaihtoehtoiseen kohtaan lukujärjestyksessä. Paavali lähetti kirjeensä tessalonikalaisille ennen kuin Evankeliumi Markuksen mukaan tuli käyttöön kirjallisessa muodossa. Toisaalta Markus kuuli niitä kertomuksia Jeesuksesta, jotka sisältyvät evankeliumiin, jo Jerusalemissa ja Antiokiassa ja matkoillaan serkkunsa Barnabaan ja Paavalin mukana ennen Paavalin kirjeiden lähettämistä. Siksi Markus on saanut lukujärjestyksessä paikan Pietarin ja Paavalin välissä.

Evankeliumi Markuksen mukaan keskittyy Jeesuksen toiminnan tärkeisiin tapahtumiin Jordanin kasteelta Golgatalle. Sen vanha käsikirjoitus päättyy kuin kesken siihen, miten kaksi Mariaa ja Salome saapuvat Jeesuksen haudalle. He havaitsivat sen tyhjäksi, ja valkopukuinen nuorukainen

ilmoittaa Jeesuksen nousseen kuolleista. Hän kehottaa naisia viemään sanoman ylösousemuksesta opetuslapsille, myös Pietarille, ja lähtemään Galileaan, missä he saavat nähdä Jeesuksen. Lopuksi kuvataan naisten hämmennystä ja pelkoa, joka aivan mykistää heidät. Toiset käsikirjoitukset lisäävät vielä samantapaisen lopun kuin Evankeliumi Matteuksen ja Luukkaan mukaan.

Paavalin hyvä sanoma 1

Paavalin ensimmäistä kirjettä tessalonikalaisille pidetään vanhimpana niistä hänen kirjeistään, jotka ovat säilyneet. Paavali kertoo omasta toiminnastaan, järjestelee seurakuntien elämää ja opastaa seurakuntalaisia pyhään elämään. Paavali julistaa, että Jeesus tulee pian taivaallisena Herrana ja kuoleman voittajana ja seurakunnan tulee pysyä nuhteettomana tänä odotusaikana. Toinen kirje osoittaa, että tessalonikalaiset odottavat maailmaloppua niin kiihkeästi, että Paavalin pitää jarruttaa heitä.

Ilmeisesti Herran pikaisen paluun odotus tuli voimakkaasti esiin Paavalin toiminnan alussa, mutta myöhemmin hän käsitteli monia uskon ja elämän kysymyksiä ja paneutui asioihin niin syvällisesti, että häntä on kutsuttu ensimmäiseksi kristilliseksi teologiksi ja jopa kristinuskon perustajaksi. Muutos näyttää liittyvän siihen vaiheeseen, jossa hänen työkentälleen saapui Aleksandrian juutalainen Apollos, joka tunsikin perin pohjin kirjoitukset. Paavalin ystäviin liittyi myös lainoppinut Zenas. Ehkä Paavali sai myös entistä paremman tilaisuuden tutustua kirjoituksiin. Matkusteleva teltantekijä tuskin pystyi kirjallisuutta kuljettamaan mukanaan.

Heprealaiskirje ei ilmaise kirjoittajaansa, mutta eniten on sen tekijäksi veikattu Apollosta. Sen kirjoittaja haluaa jättää opin alkeet ja siirtyä syvällisempiin asioihin. Ehkä ei ole pelkästään sattuma, että nämä perusopetukseen kuuluvat asiat ovat meille tuttuja Paavalin kirjeistä ja suurin piirtein samat kohdat ovat tulleet esille Pietarin kirjeissä:

- Parannus kuolemaan johtavista teoista,
- usko Jumalaan,
- oppi kasteista ja puhdistusmenoista,
- kuolleiden ylösousemus ja
- iankaikkinen tuomio.

Ehkä tämä lyhyt lista luonnehtii sitä, mitä Paavali julisti toimintansa alussa. Ennen kuin tutustumme paremmin Paavalin sanomaan, luemme siksi Heprealaiskirjeen. Tälle katsaukselle etukäteen annettu otsikko ”Pelastushistorian salaisuuksia” viittaa Heprealaiskirjeen syvällisiin opetuksiin.

Apolloksen (?) hyvä sanoma

Heprealaiskirje lasketaan latinankielisessä Raamatussa Paavalin kirjeiden joukkoon. Vaikka yleisesti arvellaan, että Paavali ei ole sitä kirjoittanut, tällainen perimätieto osoittaa, miten läheisesti se liittyy Paavalin kirjeisiin. Yhtäläisyydet selitetään usein siten, että kirjoittaja kuuluu Paavalin oppilaiden joukkoon. Näen asian toisinpäin. Samanlaista teologiaa tulee näkyviin Heprealaiskirjeessä, Paavalilla ja Evankeliumissa Johanneksen mukaan. Monet tämän opetuksen kohdat liittyvät Aleksandrian korkeatasoiseen juutalaiseen filosofiaan ja teologiaan, ja Apostolien tekojen mukaan puhetaitoinen Apollos oli syntynyt Aleksandriassa, ja tunsikin kirjoitukset perin pohjin. Hän oli perehtynyt juutalaisten pyhiin kirjoituksiin, erityisesti lakiin, mutta ilmeisesti tutustunut myös Aleksandrian kuuluisimman juutalaisen filosofin ja teologin Filonin ajatuksiin.

Filon käytti kreikankielistä Vanhaa testamenttia eli Septuagintaa ja kirjoitti teoksensa kreikaksi. Arvellaan, että hän osasi vain vähän hepreaa. Hän pyrki johdonmukaisesti yhdistämään uskon ja järjen ja meni tässä pitemmälle kuin kukaan juutalainen ennen häntä. Filon selitti Lakia vertauskuvallisesti ja muodosti Vanhaan testamenttiin ja kreikkalaisen filosofian opetukseen perustuvan maailmankuvan. Siinä Jumala johtaa kaikkivaltiaana näkymätöntä ja näkyväistä maailmaa. Luomisesta alkaen Jumala kaitsee kaikkea ja kaikkia. Häntä yhdistää ihmisiin *Logos*. Juuri tällaiseksi Sananlaskuissakin kuvataan Jumalan Viisaus. *Logoksen* suomenkieliseksi vastineeksi voitaisiin antaa Jumalan Sana, Ajatus, Mieli tai Viisaus, mutta toisaalta *Logosta* edustaa Filonin mukaan pyhäkköteltan ja temppelin ylipappi. Filon arvosti Vanhassa testamentissa erityisesti Lakia, ja Laissa juuri ylipappi on Voideltu ja siten Jumalan edustaja. Filon selitti Lain kertomukset Israelin kantaisista vertauskuvallisesti. ja vierasti fariseusten suullista lakia, jossa Lain käskyjä pyrittiin soveltamaan uusiin tilanteisiin ja oikea käyttäytyminen ja elämäntapa nousivat tärkeiksi.

Filonin vaikutus juutalaiseen ajatteluun ja uskontoon jäi yllättävän vähäiseksi. Yhden sukupolven verran häntä nuorempi juutalainen historioitsija Flavius Josefus kertoo hänestä, mutta seuraavaksi hänen nimensä esiintyy juutalaisten kirjoituksissa vasta 1500-luvulla. Sen sijaan kristilliset teologit lähtivät kehittelemään edelleen Filonin ajatuksia. Aleksandriaan perustettiin maineikas kristillinen oppilaitos jo ennen vuotta 200 ja kaupungista tuli kristillisen oppineisuuden keskus 200-luvulla, siis ennen kristinuskon tuloa hyväksytyksi Rooman keisarikunnassa. Kristinuskon nopeaa leviämistä voi selittää osaltaan se, että kreikkalaisen kielialueen suuri juutalaisväestö tunsu enemmän omakseen Septuagintaa ja Filonin ajatteluun liittyvän kristillisen opin kuin ihmisten elämää ohjailevan perinnäistapojen korostavan uskonnollisuuden, jota rabbit opettivat hepreaksi ja arameaksi. Kristityt levittivät Filonin ajattelua yli kielirajan, ja tärkeitä osia hänen tuotannosta on säilynyt armeniankielisinä käännöksinä.

Heprealaiskirjeen alussa samoin kuin Paavalin Kolossalaiskirjeessä ja Evankeliumissa Johanneksen mukaan ensimmäisessä luvussa Jumalan Poika syntyy ihmiseksi. Tässä tapahtuu enemmän kuin vain Jeesuksen syntymä äidistään Mariasta. Jumalan Sanaa eli Viisautta kutsutaan Vanhan testamentin Sananlaskuissa Jumalan pojaksi, samoin Voideltu kuningas Salomo saa Jumalan pojan aseman. Henokin kirjassa puhutaan iankaikkisesta henkilöstä, jonka Jumala lähettää ihmisten keskuuteen ja joka voidaan tunnistaa Voidelluksi. Jeesuksen arvovalta perustuu hänen asemaansa Jumalan ainoana Poikana, joka on yhdellä kertaa ihmiseksi tullut Jumalan Sana ja Jumalan Voideltu.

Jumalan Voidellun asema liittyy Vanhassa Testamentissa kolmeen tehtävään, nimittäin ylipapin, kuninkaan ja profeetan. Aikalaiset tunnustivat Jeesuksen profeetaksi ja Pilatus ristiinnaulitsi hänet juutalaisten kuninkaana. Heprealaiskirje tuo esiin, miten Jeesus täytti Voidellun ylipapin viran vaikka hän kuului Juudan eikä Leevin sukuun. Uuden liiton ylimmäisenä pappina Jeesus on lunastanut meidät kaikki ihmiset antamalla itsensä syntiuhriksi meidän edestämme. Pappisuuden muuttuessa alkaa uusi liitto Jumalan kanssa. Jo Jeremia on puhunut uudesta liitosta, jossa Jumala panee lakinsa oman kansansa sydämeen ja antaa synnit anteeksi. Nyt Jeesus Voideltuna ylipappina jatkaa tehtäväänsä rukoilemalla taivaallisessa temppelissä omiensa puolesta.

Lain viitoittama elämä on yhdistänyt juutalaista kansaa yli sukupolvien ja valtakuntien rajojen Jumalaan ja toisiinsa. Kun Paavalin julistus avasi muillekin ihmisille mahdollisuuden liittyä Jumalan kansaan, yhdistäväksi tekijäksi tuli Lain tilalle yhteinen usko Jumalan Voideltuun, kuolleista nousseeseen Jeesukseen. Ne jotka tunnustavat Jeesuksen Jumalan Voidelluksi, kuuluvat Jumalan kansaan, vaikka he eivät olisi syntyperältään juutalaisia ja vaikka he eivät noudattaisi Lakia, jonka Jumala on antanut kansalleen Israelille.

Heprealaiskirje korostaa uskon merkitystä osoittamalla sen vaikutuksen jo Laissa ja siinä esiteltyjen merkkihenkilöiden elämässä. Nämä osoittavat todeksi uskonpuhdistuksen yhteydessä tunnetuksi tulleen iskulauseen, joka kuuluu vuoden 1938 mukaan: ”Vanhurskas on elävä uskosta” ja vuoden 1992 käännöksen mukaan: ”Uskosta vanhurskas saa elää”. Sama lause esiintyy Habakukin kirjan ja Heprealaiskirjeen lisäksi Paavalin Galatalaiskirjeessä ja Roomalaiskirjeessä. Eri käännöksissä ja eri kohdissa sen suomennos vaihtelee.

1938

”Katso, sen kansan sielu on kopea eikä ole suora; mutta vanhurskas on elävä uskostansa”. (Habakuk)

1992

”Tuo kansa on perin juurin röyhkeä ja väärämielinen. Mutta vanhurskas saa elää, kun hän pysyy uskollisena.” (Habakuk)

”...minun vanhurskaani on elävä uskosta, ja jos hän vetäytyy pois, ei minun sieluni mielisty häneen” (Hepr).

Kun vanhurskas palvelijani uskoo, hän saa elää, mutta jos hän luopuu, en häntä hyväksy.” (Hepr)

”Uskosta vanhurskas saa elää.” (Room, Gal);

”vanhurskas on elävä uskosta”. (Room, Gal)

Alkuseurakunnassa käytetyn vanhan kreikankielisen käännöksen mukaan tässä kohdassa elämän antaa Jumalan uskollisuus eikä ihmisen usko, Jumala itse lupaa: ”Mutta vanhurskas elää minun uskollisuudestani.

Uusi suomennos vuodelta 1992 seuraa ruotsalaisen Anders Nygrenin Roomalaiskirjeen selitysteosta vuodelta 1944. Siinä hän esittää Roomalaiskirjeen perusajatukseksi: ”Uskosta vanhurskas on elävä.” Muut nykyaikaiset käännökset kuin suomalainen eivät kuitenkaan seuraa Nygreniä.

Omasta mielestäni Habakukin huokauksessa tulee ilmi alakuloinen näkemys maailman pahuudesta. Vain toivo ja luottamus Jumalaan enää pitävät rehellistä ihmistä hengissä. Tämä ajatus sopii edelliseen suomennokseen. Jumalan mielen mukainen ihminen ei tule uskomalla kelpolliseksi Jumalan edessä vaan jää uskossaan pelkästään Jumalan varaan, ja tämä riittää elämän jatkumiseen. Tällöin usko saa toivomisen sävyn.

Apollos opetti Efesoksessa synagogassa, ja Heprealaiskirjeessä kehoitetaan pysymään seurakunnan yhteydessä. Jos tällä tarkoitetaan paikallista juutalaista synagogaa, se osoittaa, että tässä vaiheessa vielä henkilö, joka tunnusti Jeesuksen Voidelluksi, saattoi kuulua juutalaiseen yhteisöön. Apollos mainitaan Apostolien tekojen ja Ensimmäisen Korinttilaiskirjeen lisäksi vain kerran. Tituksen tulee varustaa matkaan hänet ja lainoppinut Zenas. Tämän jälkeen hän häviää kirkon historiasta.

Paavalin hyvä sanoma 2

Kun Paavali vei hyvän sanoman Jumalan Voidellusta Jeesuksesta juutalaisen yhteisön ulkopuolelle, hän pyrki noudattamaan joustavaa periaatetta. Sen mukaan juutalaiset noudattavat Lain määräyksiä ympärileikkauksesta alkaen ruokaa ja muita asioita koskeviin määräyksiin asti, ja muut elävät kilvoitellen siveellistä ja pyhää elämää, sillä heille riittävät Nooan liiton kaikkia ihmisiä koskevat perusmääräykset, niin kuin Jerusalemissa pidetty kokous oli päättänyt. Paavali oli näin ratkaissut

käytännön asiana kysymyksen, mitä Laki merkitsee muille kuin juutalaisille. Galatalaiskirjeessä hän perustelee ratkaisuaan suurena periaatteellisena asiana. Hän sitoo sen Jumalan suureen pelastushistoriaan ja korostaa uskon arvoa. Tässä hän esittää asian yhdenmukaisesti Heprealaiskirjeen teologian kanssa, jopa viittaa samaan profeetta Habakukin lauseeseen kuin Heprealaiskirje.

Paavali ei siedä vastaväitteitä, sillä hän kertoo saaneensa tehtävänsä ja sanomansa suoraan Jumalalta. Hän on vain käynyt Jerusalemissa varmistamassa, että hän julistaa ja toimii sopusoinnussa alkuseurakunnan kanssa. Jerusalemissa tulleet Lain noudattamista vaativat saarnaajat pilaavat Paavalin työn. Hän varoittaa pakanuudesta kääntyviä kuvittelemaan, että he kelpaisivat Jumalalle täyttämällä Lain käskyt. Laki pysyy kuitenkin tärkeänä, sillä se esittää Jumalan pelastustyön, joka alkaa luomiskertomuksesta ja jatkuu Laissa ja Profeetoissa. Mooseksen saama Laki ei pelasta, mutta Paavali opettaa jatkuvasti oikeata siveellisyyttä, joka ankkuroituu lähimmäisenrakkauteen ja siihen uskoon, että Jeesus on Voideltu, Jumalan poika ja elävä, kuolleista noussut Herra. Vaikka Laki ei sido Jeesusta seuraavien pakanoiden elämää, nämä eivät saa langeta siveettömään elämään, vaan heidän tulee kilvoitella uskossa ja elämässä.

Kolmas katsaus 2.4.2017 klo 17 Tuiran kirkossa

